

Natuuronderzoek bouw schuur op landgoed het Hoendernest

Definitief

Opdrachtgever:

De heer M.A.M.M. van de Pas
Hoenderstraat 10
5268 KW HELVOIRT

Opdrachtnemer:

Eelerwoude Zuid
Meester Loeffenplein 2
5476 KX VORSTENBOSCH
T (0413) 38 70 00
F (0413) 38 70 01
E zuid@eelerwoude.nl
I www.eelerwoude.nl

Projectnr.: 552.1

<i>Opgesteld door</i>	<i>Gecontroleerd</i>	<i>Datum</i>
Rosalie Heins	Roelof Jan Koops	13-9-2010

INHOUDSOPGAVE

1. INLEIDING	3
2. NATUURWETGEVING EN BELEID.....	4
2.1 Natura 2000-gebieden, Natuurbeschermingswet 1998.....	4
2.2 Flora- en faunawet beschermd flora en fauna.....	4
3. METHODE.....	5
3.1 Bureauonderzoek.....	5
3.2 Terreinbezoek.....	5
3.3 Onderzoeksafbakening	5
4. GEBIEDSKARAKTERISTIEK.....	6
4.1 Huidige situatie	6
4.2 Geplande ontwikkelingen	7
5. BESCHERMDE SOORTEN EN GEBIEDEN	8
5.1 Beschermde gebieden	8
5.2 Planten	8
5.3 Grondgebonden zoogdieren	9
5.4 Vleermuizen.....	9
5.5 Vogels.....	10
5.6 Amfibieën en reptielen.....	11
5.7 Beschermde soorten ongewervelden en vissen	11
6. CONCLUSIE.....	12
6.1 Beschermde soorten	12
6.2 Aanbevelingen	12
6.3 Afbakening.....	12

LITERATUURLIJST

BIJLAGE 1 Flora- en faunawet

1. INLEIDING

Dhr. van der Pas is voornemens om, grenzend aan zijn bouwblok, een schuur te bouwen met een oppervlakte van ongeveer 300 m². Het vigerende bestemmingsplan maakt de bouw van deze schuur echter onmogelijk. Om de bouw toch mogelijk te maken is een bestemmingsplanwijziging noodzakelijk. Ten behoeve van deze bestemmingsplanwijziging hebben wij een principeverzoek bij de gemeente Haaren ingediend. De gemeente Haaren en provincie Noord-Brabant hebben aangegeven, onder voorwaarden, akkoord te zijn met de voorgestelde ontwikkeling. Voordat definitief medewerking verleend kan worden aan de bouw van de schuur, moet onder meer een natuuronderzoek uitgevoerd worden.

In verband hiermee is een verkennend onderzoek ('quick-scan') uitgevoerd in het kader van de Flora- en faunawet. Met dit onderzoek wordt de aanwezigheid van beschermde soorten in het plangebied onderzocht. Op basis daarvan worden uitspraken gedaan over de (mogelijke) effecten van de voorgenomen ontwikkeling en de eventueel noodzakelijke vervolgstappen.

Het onderzoek heeft bestaan uit een visuele inspectie van het terrein en het raadplegen van vrij beschikbare verspreidingsgegevens van beschermde dier- en plantensoorten.

Figuur 1 (rechts) Ligging en begrenzing plangebied

2. NATUURWETGEVING EN BELEID

De natuurwet- en regelgeving kent twee sporen, namelijk een gebiedsgericht (Natuurbeschermingswet 1998) en een soortgericht spoor (Flora- en faunawet). Met de Flora- en faunawet en de Natuurbeschermingswet 1998 zijn de Europese Vogel- en Habitatrichtlijn in de nationale wetgeving geïmplementeerd.

2.1 Natura 2000-gebieden, Natuurbeschermingswet 1998

Natura 2000 is een samenhangend netwerk van natuurgebieden in Europa. Natura 2000 bestaat uit gebieden die zijn aangewezen in het kader van de Europese Vogelrichtlijn (79/409/EEG) en gebieden die zijn aangemeld op grond van de Europese Habitatrichtlijn (92/43/EEG). Deze gebieden worden in Nederland op grond van de Natuurbeschermingswet 1998 beschermd.

2.2 Flora- en faunawet beschermd flora en fauna

De Flora- en faunawet richt zich op de bescherming van soorten. De Flora- en faunawet gaat uit van het 'nee, tenzij'-principe. Bepaalde handelingen, waaronder ruimtelijke ingrepen, waarbij beschermde soorten in het geding zijn, zijn slechts bij uitzondering en onder voorwaarden mogelijk. Centraal hierbij staat de zorgplicht. De zorgplicht houdt in dat iedereen 'voldoende zorg' in acht moet nemen voor alle in het wild voorkomende planten en dieren en hun leefomgeving.

Onder bepaalde voorwaarden is een algemene vrijstelling geregeld van de ontheffingsplicht van de Flora- en faunawet. Welke voorwaarden verbonden zijn aan de vrijstelling hangt af het de dier- of plantensoorten die voorkomen in het plangebied. Hiertoe worden verschillende beschermingsregimes onderscheiden.

- Soorten van tabel 1 – algemene soorten – lichtste beschermingsregime
- Soorten van tabel 2 – overige soorten – middelste beschermingsregime
- Soorten van tabel 3 – genoemd in bijlage IV van de Habitatrichtlijn en in bijlage 1 van de AMvB – zwaarste beschermingsregime

Vogels nemen in de Flora- en faunawet een bijzondere positie in. Vogels worden tijdens het broedseizoen beschermd door de Flora- en faunawet. Voor het aantasten van broedende vogels geldt een zware toets vergelijkbaar met tabel 3-soorten. Daarnaast zijn voortplantings- of vaste

rust- of verblijfplaatsen van een aantal vogelsoorten jaarrond beschermd (mits niet definitief verlaten).

Voor tabel 1-soorten geldt voor ruimtelijke ontwikkeling een vrijstelling van de ontheffingsplicht en is daarom geen ontheffing nodig. Deze soorten zijn in bij dit onderzoek buiten beschouwing gelaten.

Zie bijlage 1 voor een uitgebreide beschrijving en toelichting op de Flora- en Faunawet. In hoofdstuk 5 wordt verder ingegaan op de aanwezigheid van beschermde soorten.

3. METHODE

De aanwezige natuurwaarden zijn in beeld gebracht op basis van een verkenning van bestaande inventarisatiegegevens en een verkennend veldbezoek.

3.1 Bureauonderzoek

De volgende bronnen zijn in het kader van dit onderzoek gebruikt:

- provinciale gegevens met betrekking tot de EHS en vogels en planten van de Rode Lijst;
- landelijke en provinciale verspreidingsinformatie met betrekking tot planten, dagvlinders, vissen, amfibieën, reptielen, vogels en zoogdieren, met name uit verspreidingsatlassen;

Zie ook de literatuurlijst

Uit de landelijke verspreidingsinformatie uit atlasen, die deels min of meer gedateerd is, blijkt dat in of nabij de locaties in het verleden diverse strikt beschermde soorten zijn aangetroffen. Exacte locaties of datering van de waarnemingen zijn daarbij niet bekend. Deze gegevens hebben veelal betrekking op atlasblokken (5x5 kilometer). De soortgegevens hebben daarom betrekking op de regio en niet specifiek op het plangebied.

De gegevens van de provincie Noord-Brabant geven een meer concreet en redelijk betrouwbaar beeld van het voorkomen van vogels en planten in de omgeving.

De website www.waarneming.nl is daarnaast ook geraadpleegd. Een groot aantal amateurs kunnen op deze website natuurwaarnemingen kwijt. De

site wordt redelijk gecontroleerd middels peer-reviews. Soortwaarnemingen via deze bron zijn redelijk betrouwbaar maar kunnen moeilijk geverifieerd worden. Wel kan het een beeld geven van mogelijke soorten in de regio. Waarneming zijn, in tegenstelling tot atlasen, tot op de exacte locatie te herleiden.

3.2 Terreinbezoek

Op basis van een eenmalig veldbezoek is de geschiktheid van het onderzoeksgebied voor de verwachte soorten/soortgroepen beoordeeld. Het veldbezoek is door mevrouw R. Heins, ecologisch adviseur van Eelerwoude uitgevoerd op 11 juni 2010 bij 19°C en half bewolkt weer. Het gaat hier om een deskundigenoordeel op basis van de fysieke gesteldheid van het terrein (biotopen onderzoek). Losse waarnemingen van beschermde soorten zijn genoteerd.

3.3 Onderzoeksafbakening

Dit onderzoek betreft een verkennend onderzoek of Quick-scan. Dit betekent dat geen soortgerichte inventarisatie is uitgevoerd. Het onderzoek geeft dus geen (volledig) inzicht in de aanwezige flora en fauna. Wel geeft het onderzoek een indruk van de ecologische waarden en mogelijk aanwezige soorten in het gebied. Dit rapport leent zich voor het in gang zetten van een wijziging van het bestemmingsplan, maar niet voor een eventueel noodzakelijke ontheffingsaanvraag.

4. GEBIEDSKARAKTERISTIEK

Het plangebied is gelegen te midden van enkele grotere en bijzondere natuurgebieden. Ten noordwesten van het gebied ligt natuurgebied Loonse en Drunense duinen, ten oosten ligt de Vughtse Hei met recreatieplas de IJzeren Man en ten zuiden ligt het Helvoirts broek. Rondom het gebied liggen dus een groot aantal bijzondere natuurwaarden.

4.1 Huidige situatie

Het volledige terrein is deels in extensief agrarisch gebruik. Het gebied heeft een groot aantal, jonge doch goed ontwikkelde houtsingels. Daarnaast is er een poel aanwezig. Ter plaatse van de beoogde locatie van de schuur staat een houtsingel ter afscherming van de naastgelegen woning. De singel bestaat uit een combinatie van gebiedseigen struikvormende planten, zoals hondsroos, meidoorn, vuilboom, lijsterbes en hazelaar. Ten oosten van de houtsingel ligt een kruidenrijk weiland. Op het woonperceel staan enkele grote bomen. Watervoerende elementen ontbreken ter plaatse van de uitbreidingslocatie.

Ter plaatse van het te verkleinen bouwvlak staat ook een houtsingel. De bebouwing op het bouwvlak betreft een woning met enkele schuren en bijgebouwen. Aan één van de schuren hangt een niet in gebruik zijnde uilenkast.

Figuur 2. toekomstige locatie schuur

Figuur 3. rechts houtsingel naast woning

Figuur 4. achterzijde bouwvlak met schuur en onbewoonde uilenkast

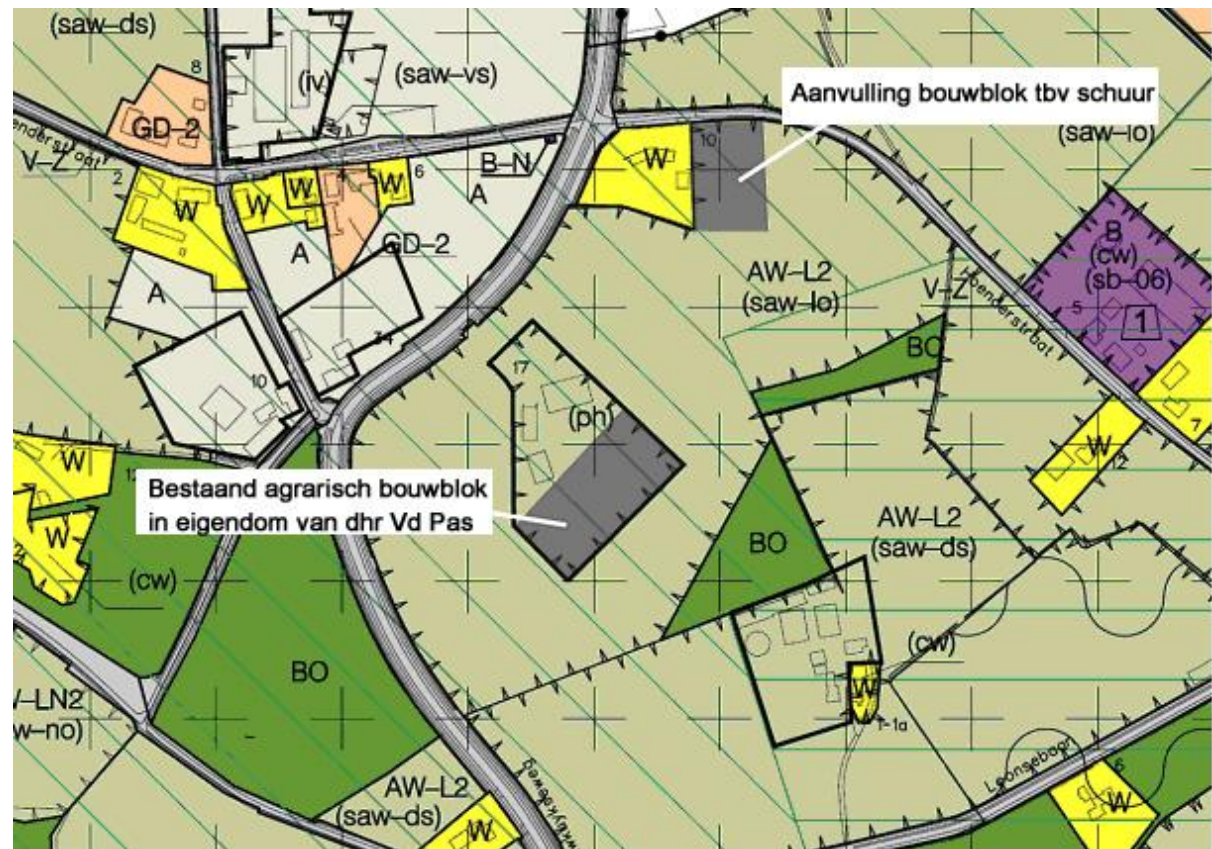
Figuur 5. achterzijde bouwvlak

4.2 Geplande ontwikkelingen

Er ligt het voornemen om grenzend aan zijn huidige bouwblok een schuur op te richten met een oppervlakte van ongeveer 300 m² die onderdak biedt aan machinerie (noodzakelijk voor onderhoud van het landgoed) en enkele dieren. Deze oppervlakte is enerzijds noodzakelijk om schapen en circa acht paarden volgens de huidige welzijnseisen te kunnen stallen. Anderzijds om verrommeling van het buitengebied tegen te gaan door zoveel mogelijk het voer en machines binnen op te slaan.

De aanwezige houtsingels blijven bij de ontwikkeling behouden. Ter ontsluiting van de nieuwe schuur zal een kleine doorsteek (max.10 meter) door de houtwal naast de woning gerealiseerd worden.

Figuur 6 (rechts). voorstel nieuwe situatie bij benadering

5. BESCHERMDE SOORTEN EN GEBIEDEN

5.1 Beschermde gebieden

Ten westen van het plangebied ligt Natura 2000-gebied de Loonse en Drunense Duinen & Leemkuilen. Het gaat hier om een heel beperkte ingreep. De schuur wordt gebruikt voor het opslaan en stallen van materieel en enkele dieren. De dieren worden nu ook al in het gebied gehouden. Van een intensivering van het gebruik is geen sprake. Effecten buiten de locatie van de schuur zelf kunnen worden uitgesloten. Hierbij geldt wel de aanname dat hydrologisch neutraal wordt gebouwd. (Uitgebreide) Toetsing aan de Natuurbeschermingswet 1998 wordt in dit geval niet noodzakelijk geacht.

5.2 Planten

Voorkomen en functie

In 2000 is het gebied door de provincie Noord-Brabant geïnventariseerd op flora. Binnen het plangebied zijn daarbij de volgende soorten aangetroffen:

- Grote pimpernel
- Grasklokje
- Geel walstro

In de omgeving zijn daarnaast echte koekoeksbloem, hulst, koningsvaren, viltganzerik, wilde kamperfoelie, witte waterlelie, hazegegge, poelruit, veldrus en zandblauwtje.

Deze soorten zijn alle redelijk algemeen. Het grasklokje en koningsvaren zijn licht beschermd. Bijzondere soorten van de Rode Lijst zijn verder

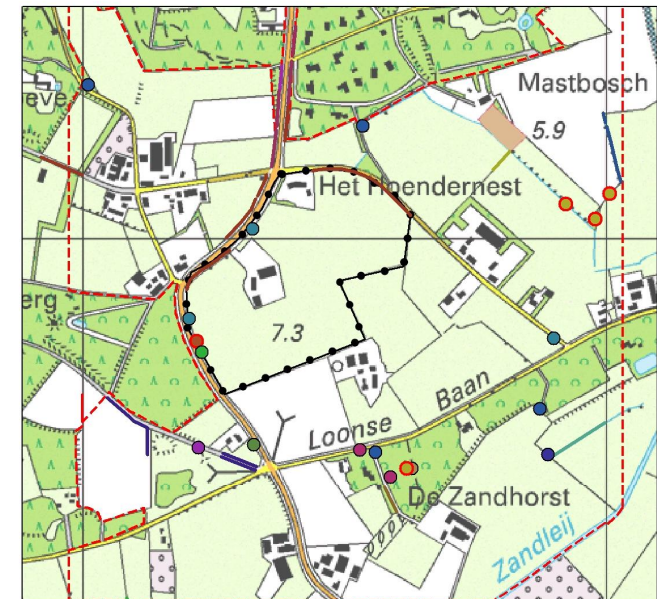
niet aangetroffen. Grote pimpernel, grasklokje en geel walstro worden veel in bermen aangetroffen. Streng beschermde planten (tabel 2 en 3-soorten) zijn niet bekend uit het plangebied en worden niet verwacht. Bij het veldbezoek zijn ter plaatse van de geplande uitbreiding geen beschermde planten aangetroffen. Het is niet uitgesloten dat langs enkele randen wel enkele grasklokjes staan, geschikt habitat is voor deze soort aanwezig.

Effecten en ontheffing

In het plangebied zijn geen beschermde plantensoorten aangetroffen. Op basis van de afwezigheid van geschikte groeiplaatsen worden geen streng beschermde soorten verwacht.

De ingreep kan mogelijk leiden tot een zeer beperkt verlies van leefgebied van de het grasklokje (beschermd onder tabel 1 van de Flora- en faunawet). Dit heeft geen invloed op de gunstige staat van instandhouding van deze soorten omdat er voldoende leefgebied aanwezig blijft en het een relatief algemene soort betreft. Voor deze soort geldt dan ook een vrijstelling.

Hieruit kan worden geconcludeerd dat een ontheffingsaanvraag van de Flora- en faunawet voor planten niet aan de orde is.

Legenda

Flora

● Echte koekoeksbloem,	— Geel walstro,
● Geel walstro,	— Grote pimpernel,
● Grasklokje, 1	— Hazegegge,
● Grote pimpernel,	— Koningsvaren, 1
● Hulst,	— Poelruit,
● Koningsvaren, 1	— Veldrus,
● Viltganzerik,	— Wilde kamperfoelie,
● Wilde kamperfoelie,	— Zandblauwtje,
● Witte waterlelie,	— Begrenzing Landgoed
● Zandblauwtje,	— gekarteerd gebied PNB

Figuur 7 Flora rond het Hoendernest. Het cijfer achter de naam geeft aan in welke beschermingsregime de soort valt. (bron: Provincie Noord-Brabant, 2010)

5.3 Grondgebonden zoogdieren

Voorkomen en functie

Op basis van aanwezig habitat en verspreidingsgegevens uit de regio wordt verwacht dat de volgende soorten in het plangebied voor kunnen komen: egel, huisspitsmuis, dwergspitsmuis, bosspitsmuis, mol, aardmuis, ondergronse woelmuis, dwergmuis, woelrat, rosse woelmuis, veldmuis, ree, das, bunzing, wezel, hermelijn, haas en konijn. Met uitzondering van de das vallen al deze soorten onder het lichte beschermingsregime.

Binnen het landgoed zijn geen locaties van dassenburchten bekend. Mogelijk dat het gebied sporadisch gebruikt wordt door de das als foerageergebied. Bij het veldbezoek zijn geen sporen of indicaties aangetroffen van dassen. Waardoor mag worden aangenomen dat het gebied geen belangrijke functie vervult voor de das.

Effecten en ontheffing

De ingreep zal naar verwachting leiden tot een zeer beperkt verlies van leefgebied van de genoemde zoogdieren van tabel 1 van de Flora- en faunawet. Dit heeft geen invloed op de gunstige staat van instandhouding van deze soorten omdat er voldoende leefgebied aanwezig blijft en het relatief algemene soorten betreft. Voor deze soorten geldt dan ook een vrijstelling.

Effecten op de stikter beschermde das kunnen worden uitgesloten omdat het plangebied geen bijzondere functie vervult voor de das en het een zeer kleine ontwikkeling betreft. Een ontheffing Flora- en Faunawet is daarom niet noodzakelijk.

5.4 Vleermuizen

Voorkomen en functie

Er zijn beperkte gegevens voorhanden over vleermuizen in het plangebied. Uit de regio zijn een aantal algemeen voorkomende vleermuissoorten bekend zoals gewone dwergvleermuis, rosse vleermuis, ruige dwergvleermuis, laatvlieger, watervleermuis, meervleermuis, gewone baardvleermuis en gewone grootoorvleermuis.

De woningen en enkele oudere bomen bieden potentiële verblijfplaatsen voor vleermuizen. De houtsingels zijn te jong om geschikte verblijfplaatsen te bieden. Het totale gebied is wel geschikt als foerageergebied voor de uit de regio bekende soorten.

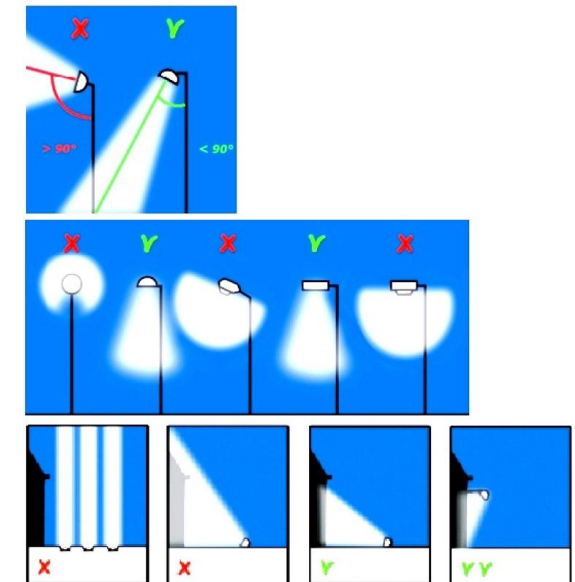
Effecten en ontheffing

Alle vleermuissoorten zijn strikt beschermd onder de Flora- en Faunawet. Voor het aantasten of vernietigen van vaste rust- en verblijfplaatsen van vleermuizen (baltsplaatsen, kraamverblijven, zomer- en winterverblijven, belangrijk foerageergebied en migratieroutes) is een ontheffing Flora- en Faunawet noodzakelijk.

Met de voorgenomen plannen worden geen verblijfplaatsen aangetast. Omdat alle mogelijke verblijfplaatsen behouden blijven. Foerageergebied en vliegroutes zijn alleen beschermd als ze van essentieel belang zijn voor de functionaliteit van een verblijfplaats. Dus bij het verdwijnen van het foerageergebied/de vliegroute kan de verblijfplaats ook ongeschikt gemaakt worden. Met de ontwikkeling blijft het gebied echter geschikt als foerageergebied.

Om het terrein geschikt te houden en te maken voor vleermuizen is het wel belangrijk om verstoring door het aanbrengen van **verlichting** zoveel mogelijk te voorkomen. Nagenoeg alle vleermuissoorten zijn gevoelig voor lichtverstoring. Geadviseerd wordt om eventuele verlichting rond de nieuwe schuur aan te passen op de omliggende natuurwaarden. Zodat voorkomen wordt dat de natuur rond de schuur verlicht wordt. Dit kan door:

- goed plaatsen van verlichting (zie figuur 8)
- gebruik van aangepaste armaturen, waardoor onnodige uitstraling wordt voorkomen;
- goed plaatsen van afschermende beplanting.

Figuur 8 Voorbeelden van verschillende type armaturen en plaatsingen om lichthinder te voorkomen

5.5 Vogels

Voorkomen en functie

In het plangebied worden verscheidene algemene soorten broedvogels van bos, kleinschalig agrarisch landschap, waterrijke gebieden en stedelijk gebied verwacht. In 1999 is het gebied geïnventariseerd door de Provincie Noord-Brabant. Zie figuur 6 voor een weergave van de aangetroffen soorten. Binnen de plangrenzen zijn territoria aangetroffen van blauwborst, bosrietzanger, Canadese gans, kleine karekiet, Kievit, schonekster, roodborsttapuit, fitis, fazant en zwarte kraai.

Bij de inventarisatie zijn twee Rode lijst soorten aangetroffen. Naast de Rode Lijst soorten zijn ook enkele soorten met jaarrond beschermde verblijfplaatsen aangetroffen (tabel 1). De Flora- en faunawet onderscheidt hierbij 5 beschermingscategorieën (tabel 2), zie bijlage voor toelichting.

Tabel 1. Rode lijst soorten in en rond plangebied

Soort	Categorie rode lijst
Matkop	gevoelig
Patrijs	kwetsbaar

Tabel 2. Aangetroffen jaarrond beschermde vogelnesten in en rond het plangebied

Soort	Categorie. vaste nesten
Bonte vliegenvanger	5
Boomkruiper	5
Buizerd	5
Gekraagde roodstaart	5
Ekster	5
Grote bonte specht	5
Sperwer	4
Zwarte kraai	5
Zwarte mees	5
Zwarte roodstaart	5

Effecten en ontheffing

Alle vogelsoorten in Nederland zijn stikt beschermd onder de Flora- en faunawet. Met broedvogels kan echter over het algemeen relatief eenvoudig rekening worden gehouden door eventuele kap- en sloopwerkzaamheden niet uit te voeren in de broedtijd (circa maart tot en met juli). Op deze wijze zijn geen belemmeringen vanuit de Flora- en faunawet aan de orde.

Er zijn een aantal vogelsoorten waarvan de broedplaatsen jaarrond beschermd zijn en bij verwijdering/verstoring van de broedplaats altijd ontheffing moet worden aangevraagd, dit betreft onder andere enkele uilen- en roofvogelsoorten, zie voor een uitgebreide beschrijving de bijlage. In het plangebied zijn echter geen broedplaatsen aangetroffen of bekend.

Legenda

VOGELSOORT	
Bonte vliegenvanger	Matkop
Boomkruiper	Patrijs
Buizerd	Sperwer
Ekster	Zwarte kraai
Gekraagde roodstaart	Zwarte mees
Grote bonte specht	Zwarte roodstaart
	Begrenzing Landgoed
	gekarteerd gebied PNB

Figuur 9 Bijzondere en/of jaarrond beschermde vogels rond het Hoendernest. (bron: Provincie Noord-Brabant, 2010)

5.6 Amfibieën en reptielen

Voorkomen en functie

Uit de regio is van de beschermde reptielen en amfibieën alleen de kamsalamander, kleine watersalamander, gewone pad, bruine kikker, groene kikker complex bekend. Bij het veldbezoek zijn er in de poel enkele groene kikkers waargenomen. De houtsingels bieden mogelijkheden als landhabitat voor al deze amfibieën. Daarbij zijn de houtsingels in de buurt van de poel meer interessant dan de verder weg gelegen houtsingel naast de ontwikkeling.

Daarnaast biedt het gebied potentieel leefgebied voor de levendbarende hagedis. Met name langs de randen van de houtwal zou deze hagedis voor kunnen komen.

Effecten en ontheffing

De ontwikkeling van eens schuur zorgt mogelijk voor een zeer beperkte afname van het leefgebied van de beschermde reptielen en amfibieën. Er is echter ruim voldoende leefgebied in de omgeving waardoor van een echte aantasting niet gesproken wordt. Er is zeker geen sprake van een invloed op de gunstige staat van instandhouding van deze soorten omdat er voldoende leefgebied aanwezig blijft en het relatief algemene soorten betreft. Een ontheffing Flora- en Faunawet is daarom niet noodzakelijk.

5.7 Beschermde soorten ongewervelden en vissen

Voorkomen en functie

Strikt beschermde soorten ongewervelden (dagvlinders, libellen, kevers, Europese rivierkreeft en platte schijfhoren) en vissen worden op grond van verspreidingsgegevens en habitatvoorkeuren niet verwacht.

Effecten en ontheffing

Er worden geen effecten op beschermde soorten ongewervelden verwacht.

6. CONCLUSIE

6.1 Beschermde soorten

Op basis van deze quickscan wordt geconstateerd dat in het onderzoeksgebied een potentiële habitat biedt voor een aantal (algemene) beschermde soorten. Hoewel er geen gerichte veldinventarisatie heeft plaatsgevonden, is op basis van de beschikbare literatuurgegevens en een veldbezoek vastgesteld dat het terrein mogelijk van belang is enkele licht beschermde soorten (tabel 1-soorten) en voor strikter beschermde broedvogels en vleermuizen.

De ingreep zal naar verwachting leiden tot een beperkt verlies van leefgebied van enkele soorten van tabel 1 van de Flora- en faunawet. Dit heeft geen invloed op de gunstige staat van instandhouding van deze soorten omdat er voldoende leefgebied aanwezig blijft en het relatief algemene soorten betreft. Voor deze soorten geldt dan ook een vrijstelling. Een ontheffing Flora- en faunawet is daarom niet noodzakelijk.

Met broedvogels kan in het algemeen relatief eenvoudig rekening worden gehouden door eventuele kapwerkzaamheden niet uit te voeren in de broedtijd (circa maart tot en met juli). Op deze wijze zijn geen belemmeringen vanuit de Flora- en faunawet aan de orde.

Het onderzoeksgebied is mogelijk van belang als foerageergebied voor vleermuizen. Met het huidige en toekomstige gebruik van het terrein is en blijft het terrein geschikt als vleermuisfoerageergebied. Om het terrein geschikt te houden en te

maken voor vleermuizen is het wel belangrijk om verstoring door het aanbrengen van **verlichting** zoveel mogelijk te voorkomen. Geadviseerd wordt om eventuele verlichting rond de nieuwe schuur aan te passen op de omliggende natuurwaarden. Zodat voorkomen wordt dat de natuur rond de schuur verlicht wordt. Dit kan door:

- goed plaatsen van verlichting (zie figuur 8);
- gebruik van aangepaste armaturen, waardoor onnodige uitstraling wordt voorkomen;
- goed plaatsen van afschermende beplanting.

6.2 Aanbevelingen

Met minimale aanpassingen en voorzieningen kan de onderhoudsschuur een meerwaarde voor de natuur opleveren. Deze maatregelen zijn vanuit de vigerende natuurwetgeving echter niet noodzakelijk, maar worden waar mogelijk wel uitgevoerd.

De nieuwe bebouwing in het gebied kan extra mogelijkheden bieden voor fauna. Voor vleermuizen worden verblijfplaatsen gerealiseerd door aan de bovenzijde van de nieuw gemetselde muren de stootvoegen open te houden. Bovendien worden speciale vleermuisdakpannen en/of vleermuiskasten geplaatst. Daarnaast wordt er ruimte gelaten tussen de dakpannen en het dakschot zodat er invliegopeningen gecreëerd worden. Een steenuilen- en/of kerkuilenkast wordt aan de achterzijde van de perceel opgehangen.

6.3 Afbakening

De initiatiefnemer of opdrachtgever is verantwoordelijk voor het gebruik van de rapportage. Eelerwoude aanvaardt dan ook geen aansprakelijkheid voor de inhoud, interpretaties of conclusies indien gebruik wordt gemaakt van deelaspecten van deze rapportage zonder verwijzing naar de volledige rapportage. Bovendien aanvaardt Eelerwoude geen aansprakelijkheid voor kosten en vertraging die optreden door het voorkomen van beschermde flora en fauna.

LITERATUURLIJST

- Bergmans, W. en A. Zuiderwijk (1986) *Atlas van de Nederlandse Amfibieën en Reptielen en hun Bedreiging*. Utrecht: KNNV
- Broekhuizen, S., B. Hoekstra, V. van Laar, C. Smeenk & J.B.M. Thissen (1992) *Atlas van de Nederlandse zoogdieren*. Utrecht: KNNV
- Cools, J.M.A. (1989) *Atlas van de Noordbrabantse flora*. Utrecht: KNNV
- Delft, J.J.C.W van en W. Schuitema (2005) *Werkatlas amfibieën en reptielen in Noord-Brabant*. Nijmegen : RAVON
- Janssen J.A.M. en J.H.J. Schaminée (2003) *Europese Natuur in Nederland, Habitattypen*. Utrecht: KNNV Uitgeverij
- Janssen J.A.M. en J.H.J. Schaminée (2003) *Europese Natuur in Nederland, Habitattypen*. Utrecht: KNNV Uitgeverij
- Koninklijke Vermande (1999-2009) *Planten en dieren, Flora- en faunawet, band 1, 2, 3, 4 en 5*, SDU Uitgeverij, Den Haag
- Limpens, H. , K. Mostert en W. Bongers (1997) *Atlas van de Nederlandse Vleermuizen* Utrecht: KNNV Uitgeverij
- Limpens, H., P. Twisk & G. Veenbaas (2004) *Met vleermuizen overweg. Brochure over vleermuizen en de wijze waarop bij planning, aanleg, reconstructie en beheer van wegen praktische invullingen kan worden gegeven aan de wettelijke zorgplicht voor vleermuizen*. Dienst Weg- en Waterbouwkunde, Delft / Zoogdiervereniging, Arnhem
- Nie, H.W. de (1996) *Atlas van de Nederlandse zoetwatervissen*. Doetinchem: Media Publisng
- Smit, G.F.J., F.L.A. Brekelmans, L.S.A. Anema en R. van Eekelen (2007) *Kansen voor de kamsalamander Beschermingsplan voor de kamsalamander in Noord-Brabant* Bureau Waardenburg Culemborg / Provincie Noord-Brabant 's-Hertogenbosch
- SOVON Vogelonderzoek Nederland (2002) *Atlas van de Nederlandse broedvogels. Verspreiding, aantallen verandering*. Utrecht: KNNV Uitgeverij
- Waarneming.nl (z.d.) geraadpleegd op 15 september 2009
- Weeda, E. J., R. Westra, C. Westra en T. Westra (1985) *Nederlandse Oecologische flora; wilde planten en hun relaties 1-5*. Utrecht: KNNV
- Wynhoff, I., J. van der Made en C. van Swaay, (1992) *Atlas van de Nederlandse dagvlinders*. Utrecht: KNNV

BIJLAGE 1 Flora- en faunawet

Inleiding

Per 1 april 2002 is de Flora- en faunawet in werking getreden. In deze wet, gepubliceerd op 14 juli 1998 in het Staatsblad 402, is de soortbescherming geregeld van in Nederland inheemse in het wild voorkomende dier- en plantensoorten. De wet sluit aan op de Europese natuurregeling (Natura 2000). De wet is in plaats gekomen voor de Jachtwet, de Vogelwet 1936, de soortenparagraaf uit de Natuurbeschermingswet, de Wet bedreigde uitheemse dier- en plantensoorten en de soortbeschermingscomponent uit de Europese Habitatrichtlijn en de Europese Vogelrichtlijn. Deze Europese soortenbescherming heeft met de Flora- en faunawet dus een Nederlandse vertaling gekregen.

Zorgplicht

De Flora- en faunawet gaat over de bescherming van ongeveer 500 planten- en diersoorten, van de 36.000 soorten die in Nederland voorkomen. Het uitgangspunt van de wet is dat geen schade mag worden gedaan, tenzij dit uitdrukkelijk is toegestaan (het 'nee, tenzij-principe'). Centraal staat hierbij de zorgplicht, wat inhoudt dat iedereen 'voldoende zorg' in acht moet nemen voor alle in het wild voorkomende dieren en planten en hun leefomgeving. De wet erkent hierbij de intrinsieke waarde van de in het wild voorkomende dier- en plantensoorten. Alle soorten hebben een eigen rol in het ecosysteem en dragen bij aan de biodiversiteit. Dat betekent dat voor de wet alle dieren en planten van onvervangbare waarde zijn en dat daar dus zorgvuldig mee omgegaan moet worden. Het gevolg is onder andere, dat iedereen die redelijkerwijs weet of kan vermoeden dat door zijn handelen of nalaten nadelige gevolgen voor beschermde dier- of plantensoorten worden veroorzaakt, verplicht is dergelijk handelen achterwege te laten, dan wel naar redelijk-

heid alle maatregelen te nemen om die gevolgen te voorkomen, deze zoveel mogelijk te beperken of ongedaan te maken.

Beschermde soorten

Via de Flora- en faunawet worden de volgende planten- en diersoorten beschermd:

- ruim 100 inheemse plantensoorten die van nature in Nederland in het wild voorkomen;
- alle soorten vogels die van nature op het grondgebied van de lidstaten van de EU in het wild voorkomen;
- alle zoogdieren die van nature in Nederland in het wild voorkomen, met uitzondering van bruine rat, zwarte rat en huismuis;
- alle amfibieën en reptielen die van nature in Nederland in het wild voorkomen;
- vissen, en schaal- en schelpdieren voorzover ze niet onder de Visserijwet vallen;
- bepaalde soorten insecten (bijvoorbeeld vlinders, libellen en mieren);

Als beschermde inheemse soort kunnen door middel van algemene maatregel van bestuur worden aangewezen. Het gaat om soorten die van nature in Nederland voorkomen en: die in hun voortbestaan bedreigd of gevaar lopen in hun voortbestaan bedreigd worden; mogelijk in hun voortbestaan bedreigd worden door overmatige benutting en die uit Nederland zijn verdwenen, maar waarvan de kans op terugkeer reëel is.

Verbodsbepalingen

Om de instandhouding van de wettelijk beschermde soorten te waarborgen, moeten negatieve effecten op die instandhouding voorkomen worden. Welke negatieve effecten dat precies zijn, kan niet in een lijst op-

gesomd worden. Dat is afhankelijk van soort, locatie en aard van de ingreep. Om die bescherming toch enigszins concreet te maken, zijn een aantal voor planten en dieren schadelijke handelingen als verbodsbepalingen in de Flora- en faunawet opgenomen. De belangrijkste artikelen zijn:

- Artikel 8: het is verboden beschermde planten te vernielen, te beschadigen, te ontwortelen of op enigerlei wijze van hun groeiplaats te verwijderen.
- Artikel 9: het is verboden beschermde dieren te doden, te verwonden, te vangen, te bemachtigen of met het oog daarop op te sporen.
- Artikel 10: het is verboden beschermde dieren opzettelijk te verontrusten.
- Artikel 11: het is verboden nesten, holen of andere voortplantings- of vaste rust- of verblijfplaatsen van beschermde dieren te beschadigen, te vernielen, uit te halen, weg te nemen of te verstoren.
- Artikel 12: het is verboden eieren van beschermde dieren te zoeken, te rapen, uit het nest te nemen, te beschadigen of te vernielen.

Ontheffing

Bij werkzaamheden waarbij een schadelijk effect optreedt voor beschermde soorten, is een ontheffing of vrijstelling nodig op de in de wet gestelde verbodsbepalingen (artikel 8 tot en met 18). In artikel 75 van de Flora- en faunawet wordt de mogelijkheid geboden om ontheffing aan te vragen op de verbodsbepalingen. De bevoegdheid om een ontheffing te verlenen in het kader van artikel 75 van de Flora- en faunawet ligt bij de Minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit. Een aanvraag tot ontheffing kan worden ingediend bij Dienst Regelingen van het Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit.

Bij de ontheffingverlening gelden, afhankelijk van de status van de soort, verschillende voorwaarden waar-

aan voldoen moet worden. Onderscheid wordt gemaakt in een lichte toets en een uitgebreide toets.

De **lichte toets** geldt voor algemene soorten en overige soorten (categorie 1 en 2; zie vrijstelling). De lichte toets houdt in dat de werkzaamheden het voortbestaan van de soort niet in gevaar mogen brengen (doet geen afbreuk aan de gunstige staat van instandhouding).

De **uitgebreide toets** geldt voor soorten die in bijlage IV van de Habitatrichtlijn zijn opgenomen, voor soorten van bijlage 1 AMvB artikel 75 en voor beschermde vogelsoorten (categorie 3; zie vrijstelling). De uitgebreide toets houdt in dat:

- de werkzaamheden het voortbestaan van de soort niet in gevaar mogen brengen (doet geen afbreuk aan de gunstige staat van instandhouding) en
- er geen alternatief is voor de activiteiten en
- er sprake is van groot maatschappelijk belang (zoals volksgezondheid, openbare veiligheid et cetera) en
- de werkzaamheden zodanig worden uitgevoerd dat er sprake is van zorgvuldig handelen.

Vrijstelling

In het *'Besluit houdende wijziging van een aantal algemene maatregelen van bestuur in verband met wijziging van artikel 75 van de Flora- en faunawet en enkele andere wijzigingen'*, ook wel AMvB artikel 75 genoemd, zijn (onder andere) een aantal wijzigingen rondom ontheffingen en vrijstellingen beschreven. In het kort houdt de wijziging in dat niet altijd meer een ontheffing noodzakelijk is. De vrijstellingsregeling bevat vrijstellingen voor activiteiten die vallen onder:

- bestendig beheer en onderhoud (ook in landbouw en bosbouw),
- bestendig gebruik en
- ruimtelijke ontwikkeling en inrichting.

Welke voorwaarden verbonden zijn aan de vrijstelling hangt af van de dier- of plantensoorten die voorkomen. Hierbij is onderscheid gemaakt in drie categorieën, waarin soorten zijn ingedeeld op basis van zeldzaamheid en kwetsbaarheid.

Tabel 1 – Algemene soorten

Voor deze soorten geldt de lichtste vorm van bescherming. Als de werkzaamheden of activiteiten vallen onder de hierboven beschreven activiteiten, dan geldt een vrijstelling van de verbodsbepalingen van Artikel 8 tot en met 12 van de Flora- en faunawet. Aan deze vrijstelling zijn geen aanvullende eisen gesteld. De aanvraag wordt beoordeeld volgens de lichte toets. Uiteraard geldt wel de algemene zorgplicht.

Tabel 2 – Overige soorten

Deze soorten genieten een zwaardere bescherming. Er geldt alleen een vrijstelling als sprake is van werkzaamheden of activiteiten zoals hierboven beschreven én indien gehandeld wordt volgens een, door de Minister van LNV, goedgekeurde gedragscode. Indien niet gewerkt wordt volgens een gedragscode, kan het aanvragen van een ontheffing noodzakelijk zijn. De aanvraag wordt beoordeeld volgens de lichte toets.

Tabel 3 – Soorten, genoemd in bijlage IV van de Habitatrichtlijn en in bijlage 1 AMvB artikel 75

Deze soorten genieten de zwaarste bescherming. Ook al is sprake van werkzaamheden zoals hierboven beschreven, dan hangt het van de precieze aard van de werkzaamheden af of een vrijstelling met gedragscode geldt, of een ontheffing noodzakelijk is. Voor ruimtelijke ontwikkeling en inrichting geldt altijd dat voor deze soorten een ontheffing moet worden aangevraagd. De aanvraag wordt beoordeeld volgens de uitgebreide toets.

Vogels

Vogelsoorten zijn niet opgenomen in de hierboven genoemde categorieën. Voor verstoring van vogels en vogelnesten wordt geen ontheffing verleend voor ruimtelijke inrichting of ontwikkeling en niet voor dwingende redenen van openbaar belang. Voor vogels geldt dat u alleen ontheffing kunt krijgen op grond van een wettelijk belang uit de Vogelrichtlijn. Dat zijn: bescherming van flora en fauna, veiligheid van het luchtverkeer, volksgezondheid of openbare veiligheid. Buiten het broedseizoen mogen de nestplaatsen, zonder ontheffing, worden verstoord. Daarbij geldt geen standaard-

periode voor het broedseizoen. Van belang is of een broedgeval verstoord wordt, ongeacht de datum. De meeste vogels broeden tussen medio maart en medio juli. Van een (beperkt) aantal vogels is de nestplaats jaarrond beschermd. Op de volgende categorieën gelden de verbodsbepalingen van artikel 11 van de Flora- en faunawet het gehele seizoen:

- 1 Nesten die binnen en buiten het broedseizoen in gebruik zijn als vaste rust- en verblijfplaats.
- 2 Nesten van koloniebroeders die elk broedseizoen op dezelfde plaats broeden en zeer honkvast zijn of afhankelijk van bebouwing of biotoop.
- 3 Nesten van vogels die elk broedseizoen op dezelfde plaats broeden en zeer honkvast zijn of afhankelijk van bebouwing.
- 4 Vogels die jaar in jaar uit gebruik maken van hetzelfde nest en die zelf niet of nauwelijks in staat zijn een nest te bouwen.

Nesten die niet het hele jaar door zijn beschermd in de 'Aangepaste lijst jaarrond beschermd vogelnesten' worden de volgende soorten aangegeven als categorie 5. Deze zijn buiten het broedseizoen niet beschermd. Categorie 5-soorten zijn wel jaarrond beschermd als zwaarwegende feiten of ecologische omstandigheden dat rechtvaardigen.

- 5 Nesten van vogels die weliswaar vaak terugkeren naar de plaats waar zij het jaar daarvoor hebben gebroed of de directe omgeving daarvan, maar die wel over voldoende flexibiliteit beschikken om, als de broedplaats verloren is gegaan, zich elders te vestigen.

Mitigatie

Negatieve effecten en daarmee een ontheffingsaanvraag kunnen worden voorkomen door vooraf gaand aan het project mitigerende (= verzachtende) maatregelen op te stellen en uit te voeren. Het gaat dan om het behoud van de functionaliteit van de voortplantings- en/of vaste rust- en verblijfplaats van de soort.